

# „Makrokomentaras“

## 2010 m. vasario 9 d.

AB SEB banko Prezidento patarėjo grupė

Tel.: (8 5) 268 2517, 268 2521, faks. (8 5) 268 2521, e. paštas: [gitanas.nauseda@seb.lt](mailto:gitanas.nauseda@seb.lt), [vilija.tauraitė@seb.lt](mailto:vilija.tauraitė@seb.lt)

### Lietuvos eksportas – „suspaustos spyruoklės“ pozicijoje

Preliminariais Statistikos departamento duomenimis, Lietuvos prekių eksportas 2009 m., palyginti su 2008 m., sumažėjo 26,6 proc. iki 40,7 mlrd. Lt, o importas – 38,2 proc. iki 45,1 mlrd. Lt. Užsienio prekybos deficitas buvo rekordiškai mažas – 4,4 mlrd. Lt, ir palyginti su 2008 m., smuko 75 proc. Tuo tarpu gruodžio mėnesį eksportas, palyginti su 2008 m. gruodžiu, padidėjo 4,6 proc. – tai pirmas metinis prieaugis nuo 2008 m. lapkričio. Palyginti su praėjusiu mėnesiu, eksportas padidėjo 2,2 proc., pratęsdamas mėnesinio eksporto didėjimo tendenciją jau septintą mėnesį iš eilės.

Ryškiausią atsigavimą 2009 m. pabaigoje pademonstravo medienos ir popieriaus, baldų, guminių ir plastikinių gaminių eksportas. Gruodžio mėnesį į „pliuso teritoriją“ iškopė ir Lietuvos eksporto „sunkiasvorių“ – chemijos ir rafinuotų naftos produktų bei mašinų ir įrengimų pardavimai užsienyje. Pirmoje 2010 m. pusėje tikėtinas maisto produktų, vėliau – ir optikos bei tiksliųjų prietaisų eksporto augimas.

Sėkmingiausiai 2009-aisiais Lietuvos eksportuotojai dirbo Vakaruose: eksportas į Vokietiją ir Lenkiją sumažėjo atitinkamai tik 0,8 proc. ir 9,0 proc., o į Nyderlandus padidėjo 8,9 proc. Eksportas į Latviją ir į Rusiją krito itin smarkiai – atitinkamai 36,5 proc. ir 39,5 proc. – ir dėl paklausos nuosmukio, ir dėl degalų bei chemijos produktų atpigimo; neigiamos įtakos prekybai Rusijoje turėjo politiniai trikdžiai. Lanksčiai sureagavę į ekonomines negandas Lietuvos eksportuotojai aktyviai skverbėsi į naujai atrandamas NVS, Artimųjų Rytų ir Afrikos rinkas.

2009-ųjų pabaigos užsienio prekybos tendencijos patvirtina lūkesčius, jog Lietuvos ūkio atsitiesimą 2010 m. lems būtent eksporto pagyvėjimas. Labiausiai tai skatins atsigaunanti išorės rinkų – visų pirma, Vakarų Europos – paklausa. 2010 m. ekonomikos plėtros laukiama kone visose svarbiausiose rinkose – Vokietijoje, Lenkijoje, Nyderlanduose, Jungtinėje Karalystėje. Ženkliai geresnės nei 2009 m. bus Baltijos šalių bei Rusijos ekonomikos perspektyvos. Tiesa, prekybą su NVS rinkomis stabdys nuo 2010 m. sausio 1 d. sukurta Rusijos, Baltarusijos ir Kazachstano muitų sąjunga. Ši sąjunga suteikė palankesnes transportavimo sąlygas, tačiau po pereinamojo laikotarpio turėtų padidėti importo muitai, labiausiai Baltarusijoje ir Kazachstane.

Eksportą pagyvins ir kitos palankios makroekonominės prielaidos – lietuviškų prekių konkurencingumo sustiprėjimas 2009 m. dėl sumažėjusių produkcijos sąnaudų ir palankesnių ne euro zonos partnerių valiutos kursų pokyčių. Jei 2009-ųjų pradžioje Lietuvos eksportuotojai nukentėjo dėl svarbių eksporto rinkų valiutų silpimo lito atžvilgiu, tai nuo 2009-ųjų vidurio Lenkijos zlooto ir Rusijos rublio, o vėliau ir JAV dolerio stiprėjimas Lietuvos eksportuotojams suteikia papildomų privalumų. Atsižvelgiant į minėtus veiksnius, tikėtina, jog eksporto didėjimo tendencija įsitvirtins jau pirmąjį 2010 m. pusmetį.

- Vilija Tauraitė  
SEB banko vyriausioji analitikė